

**Dlouhodobý plán
environmentálního
vzdělávání, výchovy a osvěty
v ZŠ Heřmanův Městec**

OBSAH

A. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO	1
1. Úvod	1
2. Identifikační údaje školy	1
3. Charakteristika školy	2
4. Dlouhodobé cíle EVVO	3
5. Rozpracování dlouhodobých cílů	7
6. Vzdělávací cíle EVVO	14
7. Vzdělávací strategie	15
8. Způsob zpracování dlouhodobých záměrů	15
B. Roční realizační plán na aktuální školní rok	16

Přílohy

Příloha č.1- SWOT analýza EVVO na naší škole

Příloha č. 2 – průřezové téma environmentální výchova v jednotlivých ročnících a předmětech

Příloha č. 3 – očekávané výstupy vzdělávacích cílů EVVO

A. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO

1. Úvod

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) na Základní škole Heřmanův Městec postupovala do celé řady vyučovacích předmětů, zabývala se jím ve větší či menší míře většina pedagogických pracovníků školy. Tato činnost byla však pouze nahodilá a chyběla systematičnost.

Ve školním roce 2006/2007 pověřilo vedení školy koordinátora EVVO vypracováním dlouhodobého plánu a následně i ročního plánu EVVO tak, aby byla zajištěna návaznost a spojitost prováděných ekologických aktivit a činností.

Předložená práce je v souladu s Metodickým pokynem MŠMT ČR k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních, který doporučuje zpracování programu EVVO jako součást koncepce školy.

Práce obsahuje jak dlouhodobé cíle EVVO na naší škole, tak i dílčí cíle v této oblasti. Zařazeny jsou také vzdělávací cíle včetně klíčových kompetencí, které tyto rozvíjí, a vzdělávací strategie (celoškolní i předmětové), kterými bude cílů dosaženo.

Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO jsou plně podporovány vedením školy i ostatními pedagogickými pracovníky, přesto se nestaly součástí oficiálních dokumentů školy. Důvodem byla časová nesjednocenost tvorby plánu EVVO a školního vzdělávacího programu školy.

2. Identifikační údaje školy

Struktura školy:	úplná základní škola
Adresa školy:	náměstí Míru 1 Heřmanův Městec 538 03
Telefon:	469 695 101
E – mail:	skola@zshm.cz
Internetové stránky:	www.zshermanuvmestec.cz
Ředitel školy:	Mgr. Stanislav Mráz
Zástupce ředitele:	PaedDr. Jarmila Šmídová Mgr. Vratislav Dočkal
Koordinátor EVVO:	Mgr. Jana Šindelářová
Pedagogů celkem:	39
Zřizovatel:	Město Heřmanův Městec
Adresa zřizovatele:	náměstí Míru 4 Heřmanův Městec 538 03
E- mail zřizovatele:	meu@mesto-hm.cz

3.Charakteristika školy

Základní škola Heřmanův Městec je školou s právní subjektivitou. Škola má v současné době 735 žáků (z toho 383 žáků na 1. stupni) rozdělených do 28 tříd. Vzhledem k vysokému počtu dojíždějících žáků se škola potýká s problémem organizace odpoledních výukových akcí. Jsme limitováni časem odjezdu autobusů. Vysoký počet žáků ve škole i ve třídách vede k určité anonymitě vztahů mezi žáky a učiteli i mezi žáky navzájem.

Škola úzce spolupracuje a má dobré vztahy se zřizovatelem (Město Heřmanův Městec), s rodiči (SRPŠ poskytuje finanční prostředky na tematické dny) i s okolními podnikateli (CEMEX Prachovice – finanční prostředky na pomůcky, zřízení naučné stezky, Den Země) a neziskovými organizacemi (ČSZ – výtvarné soutěže, ČSCH, Kynologický spolek – přednášky, Hřebčín – exkurze, Záchraná stanice Pasíčka), navazuje vztahy i s okolními školami (ZŠ praktická – výstavy, naučně relaxační koutek, ZUŠ) a DDM Ježkovka. Od roku 2005 je škola zapojena do sítě škol M.R.K.E.V. Škola je zapojena do projektů Recyklohraní, Les ve škole a Ekoškola. Od roku 2015 pracuje ve škole Ekotým složený ze zástupců 3. – 9. tříd.

Škola se nachází v pěkném prostředí, které přímo vybízí k pozorování přírody a k vycházkám. V těsné blízkosti školy se nachází městský park, který je bohatý na listnaté i jehličnaté stromy. V parku se rozprostírá rybník. Nedaleko školy je smíšený les „Palác“ s bohatou lesní faunou i florou. V tomto lese škola zřídila přírodovědnou naučnou stezku „U devíti dubů“ (na pěti panelech se žáci seznamují s životem ve smíšeném lese, plní úkoly zaměřené na smyslové vnímání přírody).

Škola disponuje školní zahradou se skleníkem a učebnou v přírodě (altán). Prvky ekologické a etické výchovy se uplatní při vnitřní i venkovní výzdobě školy. Škola má ve všech třídách i odborných učebnách umístěny pokojové rostliny, vnitřní dvůr školy byl navržen zahradním architektem a dále je udržován a upravován žáky. V rámci zvýšení ekologizace provozu školy jsme od ledna 2007 začali třídit odpad. Ve škole jsou umístěny na deseti místech (chodby na každém patře budovy) sběrné nádoby na papír, plast a směsný odpad.

Region, v němž se škola nachází, je blízko CHKO Železné hory. Zeměpisné zajímavosti (údolí řeky Doubravy, pramen řeky Konopky, Pařížovská a Sečská přehrada) jsou dostupné pěšky nebo s minimálními dopravními přesuny.

Žáci mají možnost učit se v odborných učebnách vybavených počítači s přístupem k internetu (jde o učebny přírodopisu, chemie, fyziky, českého a cizích jazyků, výpočetní techniky, cvičnou kuchyň, dílny). Všechny učebny jsou bohatě vybaveny potřebnými

pomůckami, které jsou žákům během výuky k dispozici. Žáci mohou využívat také dvě knihovny, bohatě je vybavena i odborná učitelská knihovna a videotéka.

Ve škole pracuje 39 pedagogických pracovníků, kteří jsou pro výkon svého povolání nejen plně aprobovaní, ale jsou i velmi aktivní a nadšení. Pozitivní podmínky pro výuku vytváří ředitel školy, který umožňuje učitelům účast na dalším vzdělávání. Škola má také aktivního koordinátora EVVO, který (stejně jako koordinátor ICT, školní metodik prevence a výchovný poradce) věnuje své práci i dalšímu vzdělání velké úsilí.

Žáci 1. stupně se pod vedením vyučujících účastní projektového vyučování, zapojují se do přírodovědného kroužku a činností školní družiny. Na 2. stupni si žáci mohou od 6. ročníku zvolit volitelný předmět ekologická výchova a od 7. ročníku volitelný seminář ekologická praktika, účastnit se přírodovědného kroužku a pracovat na biologických olympiádách. Žáci se účastní ekologických programů (ve spolupráci s Ekocentrem Paleta Pardubice a Chrudim) v rámci výuky i projektových dnů.

Výrazným ohrožením pro školu je její umístění v blízkosti hlavní silnice, kde hrozí nebezpečí úrazu žáků. Problémem je pro nás i financování ekologických programů, které si žáci hradí sami nebo za přispění SRPŠ.

4.Dlouhodobé cíle EVVO na naší škole

Ekologická výchova se na naší škole řídí Metodickým pokynem MŠMT ČR k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních, který je součástí zákona č. 123/1998 Sb.

Ekologickou výchovu směřujeme k odpovědnému chování žáků k vnějšímu prostředí (živým organismům i neživému prostředí), k ostatním lidem i vůči sobě samému. Od žáků vyžadujeme slušné jednání navzájem, k učitelům i provozním pracovníkům a zároveň i k přírodě, což chápeme jako prostředek k vytváření lepší atmosféry školy a k odstraňování anonymního jednání a chování ve škole. Snažíme se vést žáky k chápání ekologických problémů v nejbližším okolí, dávat je do souvislosti s problémy globálními. Žáky vedeme k uvědomění si vlastní existence v současnosti ve vazbě na minulost a vztahy k budoucnosti. Za tímto účelem se každoročně všichni žáci účastní zeměpisných vycházek po nejbližším okolí.

Ekologická výchova se ve škole uskutečňuje v několika rovinách, a to v rovině školní, mimoškolní a v rovině provozu školy. Významným činitelem jsou lidé, kteří ekologickou výchovu zajišťují a finance s materiálním zajištěním. Při realizaci ekologické výchovy se ve velké míře uplatňuje i spolupráce s okolními subjekty.

Mimo vyučování žáci:

- navštěvují školní družinu, která se celoročně zapojuje do třídění odpadů, sběru papíru, na podzim do sběru žaludů a kaštanů. U školní družiny funguje pracovní kroužek zaměřený na práci s přírodními materiály a využití odpadových materiálů. Svou činnost prezentují formou tematických výstavek v budově školy.
- využívají nabídky soutěží školních i okresních – biologická, zeměpisná, dějepisná olympiáda, poznávání rostlin, výtvarné soutěže.
- navštěvují kroužky Domu dětí a mládeže Ježkovka.
- vydávají dva školní časopisy, v nichž se objevují články zaměřené na ekologickou problematiku.

Ekologizace provozu školy je zaměřena na :

- příznivou atmosféru školy, která má odrážet vyvážený vztah učitelů i provozních pracovníků a žáků, v němž jsou v rovnováze přátelství, vlídnost a důslednost se zodpovědností za své chování.
- květinovou výzdobu školy (živé květiny ve všech třídách a učebnách, výzdoba chodeb).
- výzdobu školy (nástěnka ekologické výchovy, výrobky žáků).
- zřizování odpočinkových míst pro žáky (třídy 1. stupně jsou vybaveny relaxačními koutky s kobercem, v době přestávek žáci využívají žíněnky, ribstole umístěné na chodbách, pro žáky 2. stupně jsou po škole na chodbách rozmístěny stoly se židlemi na kobercích).
- úpravu venkovních prostor školy (žáci pečují o vnitřní školní dvůr, který byl upraven ve spolupráci se zahradním architektem, a okolí školního altánu, na školních pozemcích se pěstují i plodiny vhodné pro výtvarnou výchovu).
- dodržování hygieny. Škola ve spolupráci se zřizovatelem provádí modernizaci prostor školy i vybavení tříd tak, aby tato odpovídala věku a potřebám dětí (rekonstrukce sociálního zařízení, podlah, lavic).
- šetření energií (sběr papíru, větrání tříd na chodby, topení plynem).
- třídění odpadu (škola třídí papír, plasty a směsný odpad).

Pedagogičtí a provozní pracovníci

- usilují o vlídnou atmosféru školy v době vyučování i mimo ni.

- navštěvují nejrůznější akce DVPP v oblasti EVVO (nabídky předává ředitel pověřenému učiteli, který je umístí na nástěnce k tomu určené).
- ředitel umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- učitelé využívají své aprobovanosti jak v předávání vědomostí, tak v předávání dovedností a postojů.
- koordinátor EVVO sestavuje roční plán EVVO, který konzultuje s ostatními pedagogy a vedením školy.
- snaží se zabránit syndromu vyhoření společnými (pobytovými, jednorázovými) akcemi.

Oblast materiální a finanční

V oblasti materiálního zajištění ekologické výchovy vycházíme z velmi bohatého vybavení učeben, které bude dále podle možností doplňováno. Chceme se zaměřit na využívání okolní přírody k výuce ve více předmětech (přírodopis, zeměpis, výtvarná a tělesná výchova, jazyková výuka). Z hlediska finančního se bude škola dále snažit o úzkou spolupráci se zřizovatelem školy a SRPŠ. Prostředky na ekologickou výchovu se budeme snažit podle možností získat i formou grantů.

Spolupráce s dalšími subjekty

Škola chce i nadále v oblasti ekologické výchovy spolupracovat s dalšími subjekty, zejména s

- ekocentrem PALETA Pardubice (ekovýchovné programy 1. stupně, semináře ekologická výchova a ekologické praktikum, tematický den Den Země).
- CEMEX Prachovice (účast žáků 7.tříd na Dni Země).
- SRPŠ (finanční prostředky na organizaci ekologických exkurzí a Dne Země).
- záchrannou stanicí Pasíčka (adopce zvířete).
- místními organizacemi ČSZ a ČSCH (výtvarné soutěže).
- kynologickým spolkem (ukázky výcviku psů).
- DDM (dopravní hřiště, Nápadník).
- ZŠ praktickou (prezentace činností), spádovými MŠ.

Oblast výuky pro všechny

*Ekologická výchova na naší škole bude uskutečňována formou průřezového tématu environmentální výchovy, který prostupuje do všech předmětů na 1. stupni i na 2. stupni školy (viz příloha č.2). Těžiště ekologické výchovy je na 1. stupni naší školy v prvouce a přírodovědě, prolíná však i do ostatních předmětů jako je český jazyk – čtení ekologicky zaměřených článků, tvorba slohů na ekologické téma, matematika – řešení slovních úloh s ekologickou tematikou, pracovní činnosti – práce s přírodním a odpadovým materiálem, výtvarná výchova – ekologické náměty výtvarných prací, tělesná výchova – cvičení a pobyt v přírodě, hudební výchova – písně s přírodní tematikou. Jako organizační formy jsou zde využívány mimo vyučovací hodiny zejména přírodovědné vycházky v rámci projektových dnů (Podzimní den, Zimní den, Jarní den, Les, Zahrada, Na louce, U rybníka), projekty celoroční (Zvířata) i krátkodobé s využitím přírodopisných pokusů. Na druhém stupni jsou hlavním nositelem ekologické výchovy přírodovědné a společenskovední předměty (přírodopis, chemie, zeměpis, dějepis, občanská a výchova ke zdraví). I zde však proniká ekologická výchova do ostatních předmětů podobně jako na prvním stupni (pracovní činnosti, hudební a výtvarná výchova, cizí jazyk, český jazyk, matematika). Ekologické výchovy se účastní podle možností všichni pedagogové naší školy. *Mezipředmětové vztahy a souvislosti budou zajištěny vhodnými sjednocujícími tématy* (vždy jedno téma na dva měsíce). Učitelé si připraví ve svých předmětech přehled okruhů, které začlení do těchto sjednocujících témat. Jednou ročně uspořádáme tematický den, a to Den Země, v němž žáci plní zadané úkoly, účastní se programu ekologické výchovy SEV Paleta Pardubice a přednášek lektorů CHKO Železné hory, případně vyjíždí na exkurze. Žáci využívají terénních forem výuky zejména v zeměpisu a přírodopisu.*

Žákům 6. a 7. ročníku je nabízen volitelný předmět ekologická výchova s dvouhodinovou dotací týdně. Seminář probíhá v rámci odpoledního vyučování, což umožňuje po dohodě s rodiči a vedením školy využít i delší časové celky pro účast na ekoprogramech SEV nebo pro delší terénní výzkum.

Pedagogové využívají nejen tradiční organizační formy výuky (vyučovací hodina), ale i terénní výuku a aktivity mimo budovu školy zejména v hodinách přírodopisu, zeměpisu, přírodovědy a prvouky, výchov (občanská, rodinná, výtvarná, tělesná). Učitelé s žáky využívají pro tuto výuku venkovní prostory školy (altán, školní zahrada, hřiště) i blízké okolí školy (park, les, rybník). Dalšími organizačními formami jsou mimo vyučovací hodinu programy SEV, exkurze , přednášky odborníků, projekty. V průběhu celého roku žáci společně s učiteli připravují tematické výstavy přírodnin.

Práce žáků (zeměpisné referáty, výsledky pozorování, herbářové položky) prezentujeme na nástěnkách školy, v městské vývěsce a v městských novinách Leknín . Rodiče se s činností žáků 1. stupně mohou seznámit na každoročně pořádaném Dni otevřených dveří.

5. Rozpracování dlouhodobých cílů

1. oblast : Výuka pro všechny žáky

Dlouhodobý cíl: Ekologická výchova bude uskutečňována formou průřezového tématu environmentální výchovy.

Dílčí cíle:

- *Ekologická výchova bude integrována do vyučovacích předmětů na 1. i 2. stupni ZŠ (viz tabulka příloha č. 2)*
 - Ukazatel dosažení cíle : tematické výstavky prací žáků
prezentace prací ve školních časopisech a regionálním tisku
individuální nebo skupinové prezentace činností před třídou
 - Postupy a prostředky:
 - Individuální, samostatná, skupinová práce žáků
 - Smyslové vnímání přírody
 - Exkurze, terénní výuka
- *Mezipředmětové vztahy a souvislosti zašití sjednocující témata.*
 - Ukazatel dosažení cíle: vystavení prací žáků na nástěnce ekologické výchovy
prezentace tématu jednotlivců nebo skupin před třídou
 - Postupy a prostředky:
 - Koordinátor společně s učiteli (za účasti žáků) zvolí vždy vhodné sjednocující téma na 2 měsíce školního roku
 - Učitelé se žáky téma zpracují, volí vhodné formy (exkurze, pozorování, samostatná práce, skupinová práce, terénní pozorování, apod.)
- *Jednou ročně bude uspořádán tematický den pro 2. stupeň školy*

- Ukazatel dosažení cíl:každoročně na přelomu května a června bude uspořádán tematický den
- Postupy a prostředky:
 - 6. ročníky se zúčastní programů ve spolupráci se SEV Paleta, budou plnit úkoly s přírodovědnou tematikou
 - 7. ročníky se zapojí do výroby ručního papíru nebo výrob z odpadových materiálů
 - 8.a 9.ročníky se zúčastní exkurzí, které budou tematicky upřesněny v ročním plánu
- *Učitelé budou společně se žáky využívat přírodu v okolí školy k výuce.*
 - Ukazatel dosažení cíle: v každém ročníku bude zajištěno alespoň deset vyučovacích hodin v terénu (mimo budovu školy)
 - Postupy a prostředky:
 - od 6. do 9. ročníku bude zařazena zeměpisná vycházka:
 - ◆ 6. třída – Lovětínská rokle
 - ◆ 7. třída – Údolí Doubravy
 - ◆ 8. třída – Pramen Konopky
 - ◆ 9. třída – Sečská přehrada
 - výuka přírodopisu se v jarních, letních a podzimních měsících podle možností uskuteční v altánu
 - výuka pracovních činností bude realizována na školní zahradě
 - v předmětech vzdělávací oblasti Člověk a příroda budou realizovány vycházky a terénní pozorování v parku, k rybníku, na pole, do lesa, nebo lesoparku
 - v rámci výtvarné výchovy budou chodit žáci kreslit do přírody
- *Žáci se mohou účastnit volitelného předmětu s ekologickou tematikou*
 - Ukazatel dosažení cíle: v 6.ročníku bude zaveden volitelný předmět ekologická výchova
 - Postupy a prostředky:
 - na konci 5. ročníku bude žákům nabídnut volitelný předmět ekologická výchova
 - žáci absolvují v každém ročníku semináře alespoň dva programy SEV
 - při výuce budou využívány vycházky, exkurze, terénní pozorování
 - výsledky činnosti budou prezentovány na nástěnce ekologické výchovy

2.oblast: Mimoškolní aktivity

Dlouhodobý cíl: Žáci 1. stupně budou navštěvovat školní družinu, která je zaměřena na ekologickou výchovu svou činností a zřízením pracovní technického kroužku.

Dílčí cíle:

- *Žáci školní družiny se zapojují do třídění odpadu, sběru papíru, žaludů a kaštanů*
 - Ukazatel dosažení cíle: každý rok žáci odevzdají mysliveckému spolku alespoň 20kg žaludů nebo kaštanů, do sběrný odevzdají alespoň 100kg papíru
 - Postupy a prostředky:
 - sběr žaludů a kaštanů na vycházkách školní družiny
 - aktivní třídění odpadu (papír, plasty, ostatní odpad)
- *Žáci školní družiny se účastní pracovní technického kroužku*
 - Ukazatel dosažení cíle: prezentace výrobků na výstavce pracovní technického kroužku
 - Postupy a prostředky:
 - pracovní postupy a techniky využívající odpadový materiál (plastové lahve, víčka, starý papír, ...)
 - pracovní postupy a techniky využívající přírodniny
 - sběr přírodního materiálu pro další využití

Dlouhodobý cíl: Žáci se účastní soutěží a olympiád s přírodopisnou (ekologickou) tematikou

Dílčí cíl:

- *Žáci si podle zájmu zvolí vhodné soutěže*
 - Ukazatel dosažení cíle: prezentace výsledků soutěží na plochách k tomu určených (vestibul školy, nástěnka ekologické výchovy, nástěnka Městského úřadu)
 - Postupy a prostředky:
 - žáci si volí soutěže, které je zajímají
 - individuální práce žáků a konzultace s učiteli
 - využití žákovské knihovny, internetu, laboratorních pomůcek k výzkumu

Dlouhodobý cíl: Žáci navštěvují kroužky Domu dětí a mládeže Ježkovka

Dílčí cíl:

- *Žáci si z nabídky DDM Ježkovka podle zájmu zvolí vhodné kroužky*
 - Ukazatel dosažení cíle: žáci 1. a 2. stupně ZŠ navštěvují kroužky DDM

- Postupy a prostředky:
 - široká nabídka činností a akcí
 - výlety, exkurze

Dlouhodobý cíl: Žáci vydávají školní časopisy, v nichž se objevují články zaměřené na ekologickou problematiku.

Dílčí cíl:

- *Na 1. stupni se žáci zapojují do tvorby školního časopisu*
 - Ukazatel dosažení cíle: na 1. stupni bude čtyřikrát ročně vydán časopis
 - Postupy a prostředky:
 - tvorba článků, křížovek, básniček, kreseb
 - zpracování výletů, pozorování, exkurzí
 - samostatná práce žáků
 - práce s literaturou, internetem
 - využití žákovské knihovny
- *Na 2. stupni bude pracovat redakční kroužek*
 - Ukazatel dosažení cíle: na 2. stupni bude čtyřikrát ročně vydán časopis
 - Postupy a prostředky:
 - práce s informační technikou (internet, počítač, diktafon, fotoaparát)
 - reportáže
 - pozorování v terénu

3.oblast: Ekologizace provozu školy

Dlouhodobý cíl: Ekologická výchova bude směřovat k vytváření a udržení příznivé atmosféry školy, k provozu budovy usilující o úspory energie a materiálů

Dílčí cíl:

- *Žáci budou pečovat o vnitřní i vnější výzdobu školy*
 - Ukazatel dosažení cíle: živé květiny budou umístěny ve všech učebnách a třídách školy
 - Postupy a prostředky:
 - žáci pečují o květiny v rámci výuky pracovních činností
 - během pracovních činností žáci upravují školní pozemek a školní dvůr
 - žáci vystavují výsledky svých činností v prostorách školy

- *Vedení školy dbá na dodržování hygienických norem a předpisů*
 - Ukazatel dosažení cíle: na staré školní budově budou postupně zrekonstruována sociální zařízení
 - Postupy a prostředky:
 - rekonstrukce sociálního zařízení
 - rekonstrukce podlah
 - výměna školního nábytku podle věku a velikosti dětí
 - zřizování odpočinkových míst ve třídách (umístění kobereců, relaxačních koutků)
- *Škola se zapojí do třídění odpadu*
 - Ukazatel dosažení cíle: žáci ve škole budou třídit papír, plasty a ostatní odpad
 - Postupy a prostředky:
 - separační kontejnery umístěné na každém patře budov školy
 - program „Tonda obal na cestách“
 - program SEV Paleta „ Odpady“
 - manipulační hry na 1. a 2. stupni školy
- *Škola se bude snažit snižovat náklady na spotřebu energie a vody*
 - Ukazatel dosažení cíle: srovnání ročních nákladů na vytápění, elektrickou energii a vodu
 - Postupy a prostředky:
 - využívání úsporných zářivek
 - důsledná kontrola zhasínání (při dodržení hygienických norem)
 - využívání regulačních ventilů na radiátorech
 - kontrola a okamžitá výměna vadných (protékajících, kapajících) vodovodních baterií

4.oblast: Pedagogičtí a provozní pracovníci

Dlouhodobý cíl: Pedagogičtí pracovníci budou nadále pečovat o své další vzdělávání v oblasti ekologické výchovy

Dílčí cíl:

- *Pedagogičtí pracovníci využívají nabídek dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků*

- Ukazatel dosažení cíle: každý pedagogický pracovník se zúčastní alespoň jednou za dva roky semináře DVPP
- Postupy a prostředky:
 - ředitel nakloněný dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků
 - nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků umístěné na nástěnce ve sborovnách školy
- *Pedagogičtí pracovníci se snaží zabránit syndromu vyhoření*
 - Postupy a prostředky:
 - společné pobytové nebo jednorázové akce pedagogických pracovníků
 - vzájemné předávání zkušeností mezi pedagogickými pracovníky
- *Koordinátor EVVO každoročně sestaví plán EVVO*
 - Ukazatel dosažení cíle: aktuálně sestavený roční plán EVVO
 - Postupy a prostředky:
 - konzultace koordinátora s vedením školy
 - konzultace koordinátora s ostatními vyučujícími
 - zapojení žáků do diskuse o plánovaných akcích

5.oblast: Materiální a finanční zabezpečení

Dlouhodobý cíl: Ekologická výchova vychází z bohatého vybavení odborných učeben a umístění školy v přírodním prostředí

Dílčí cíl:

- Podle možností se budeme dále snažit vybavovat učebny vhodnými pomůckami a didaktickou technikou
 - Ukazatel dosažení cíle: učebna přírodopisu bude dovybavena moderní technikou a pomůckami (diaprojektor, mikroskopy, Krabice vody)
 - Postupy a prostředky:
 - využívání počítače a internetu
 - využívání didaktické techniky k pozorování (lupy, mikroskopy, počítačový mikroskop)
 - využívání videa, DVD přehrávače, televize
- *Při výuce budeme využívat okolní přírodu*
 - Cíl je plněn v rámci dílčího cíle 1.oblasti

Dlouhodobý cíl: Realizace ekologické výchovy bude finančně zaštiťována spoluprací se SRPDŠ a zřizovatelem školy

Dílčí cíl:

- *Na finančním zajištění tematického dne budeme spolupracovat se SRPDŠ*
 - Ukazatel dosažení cíle:SRPDŠ poskytne finanční příspěvek na organizaci tematického dne jednou ročně
 - Postupy a prostředky:
 - Koordinátor EVVO použije žádost o příspěvek na zasedání SRPDŠ po dohodě s ostatními vyučujícími a vedením školy.

6.oblast: Spolupráce s dalšími subjekty

Dlouhodobý cíl: V rámci ekologické výchovy chce škola dále spolupracovat se Středisky ekologické výchovy a místními zájmovými organizacemi.

Dílčí cíl:

- *Každý rok se zúčastní žáci alespoň jedné třídy prvního a druhého stupně programů SEV Paleta*
 - Ukazatel dosažení cíle: škola využije nabídek SEV Paleta alespoň dvakrát ročně, tj.každý rok se minimálně dvě třídy zúčastní každá jednoho programu SEV Paleta
 - Postupy a prostředky:
 - využití programů SEV Paleta v rámci výuky (vyučovací předměty vzdělávací oblasti Člověk a prostředí)
 - využití programů SEV Paleta v rámci volitelných předmětů ekologická výchova a ekologická praktika
 - využití programů SEV Paleta v rámci tematického dne
- *Žáci se zúčastní soutěží organizovaných místními zájmovými spolky*
 - Ukazatel dosažení cíle:žáci se zúčastní alespoň dvou vypsanych akcí , a to na 1. i na 2. stupni školy
 - Postupy a prostředky:
 - Budou zvoleny podle aktuálních témat.

6. Vzdělávací cíle EVVO

Vzdělávací cíle EVVO jsou na naší škole v souladu s cíli základního vzdělávání tak, jak je určuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Ekologické vzdělávání žáků, které se u nás realizuje formou průřezového tématu environmentální výchovy, má činnostní a praktický charakter. Uplatněním odpovídajících metod (skupinová, individuální práce, terénní pozorování, samostatná práce, smyslové vnímání přírody, ...) motivujeme žáky k dalšímu učení a vedeme je k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodný způsob řešení problémů. Přátelská a vstřícná atmosféra vybízí žáky ke studiu, práci i činnostem podle jejich zájmu a poskytuje jim prostor a čas k aktivnímu učení a k rozvoji jejich osobnosti.

Na konci základního vzdělávání žák dosahuje kompetence k učení, tím že

- zná přírodní a kulturní hodnoty v nejbližším okolí a chápe příčiny a následky jejich poškození
- vnímá globální propojenost světa a globální problémy, uvažuje o nich v souvislostech, chápe příčiny i následky

Na konci základního vzdělávání žák dosahuje kompetence pracovní, tím že

- si osvojí praktické dovednosti pro nakládání s živou i neživou přírodou
- ve svém každodenním životě uplatňuje pravidla odpovědného nakládání s přírodními zdroji

Na konci základního vzdělávání žák dosahuje kompetence občanské, tím že

- projevuje pokoru a úctu k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, chápe přírodu jako jedinečnou a nezdokonalitelnou hodnotu

Na konci základního vzdělávání žák dosahuje kompetence komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů, tím že

- využívá kooperativní a komunikační dovednosti při řešení problémů životního prostředí, včetně schopnosti řešit konflikty, zastávat a obhajovat názory a brát v úvahu názory druhých

Očekávané výstupy vzdělávacích cílů (včetně témat a učiva) jsou uvedeny v tabulce v příloze č.3.

7. Vzdělávací strategie

Strategie celoškolské	Strategie předmětové	Propojenost s organizačními cíli
- žáci mají možnost individuálně nebo ve skupinách pozorovat, prakticky ověřovat různé jevy v terénu	- exkurze, vycházky, terénní pozorování - žákům je umožněna praktická manipulace s přírodními - žáci sledují živé organismy v přirozeném i umělém prostředí	- zeměpisné vycházky - hry v přírodě - jarní, podzimní, zimní den - vycházky v prvouce - laboratorní práce v přírodopisu - výtvarná výchova - pracovní činnosti
- žáci pracují s textem, využívají literaturu a informační technologie při vyhledávání informací	- během výuky využíváme formy řízené diskuse, při nichž žáci vyjadřují, formulují a srovnávají své názory a postoje	- prezentace názorů před třídou - tvorba článků do školních časopisů nebo regionálního tisku
- osobním příkladem pracovníků školy vedeme žáky k odpovědnému nakládání s přírodními zdroji	- žáci se aktivně účastní simulačních her - žáci absolvují programy SEV	- třídění odpadu - péče o květinovou výzdobu školy v rámci

8. Způsob zpracování dlouhodobých záměrů

Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO jsem začala zpracovávat v srpnu 2006 na základě SWOT analýzy ekologické výchovy na naší škole. Na pedagogické radě jsem kolegy požádala o pomoc při jejím vypracování. Slabé, silné stránky, ohrožení i příležitosti jsme pro lepší přehlednost zapisovali do tabulky (příloha č. 1). Uvedený přehled jsem umístila na nástěnky sboroven a kabinetů. Kolegové během dvou následujících týdnů připisovali další poznámky.

K formulaci dlouhodobých cílů jsem opět využila provozní poradů, která se na naší škole koná začátkem každého měsíce. Jednotlivé body SWOT analýzy jsme umísťovali do jedné z oblastí (oblast mimo vyučování, ekologizace provozu školy, pedagogičtí a provozní pracovníci, finanční a materiální oblast, spolupráce s dalšími subjekty, výuka pro všechny) a

to tak, že jsem oblasti napsala na tabuli a jednotlivé body SWOT analýzy jsem četla nahlas ostatním. Zároveň jsme se s vedení školy shodli na tom, že *ekologickou výchovu budeme realizovat formou průřezového tématu environmentální výchovy v jednotlivých ročnících a předmětech.*

Následně vyučující vyplnili tabulku, do níž zapisovali k tematickému okruhu environmentální výchovy předmět, ročník a učivo, které by zařadili.

Organizační formy, strategie a propojení sjednocujícími tématy jsem konzultovala s ročníkovými učiteli na 1. stupni a vedoucími metodických sekcí na 2. stupni.

Konečnou úpravu a písemné zpracování jsem prováděla po konzultaci s vedením školy sama.

Na tvorbě plánu EVVO na naší škole se podíleli různou formou všichni vyučující, a proto předpokládám, že realizace našich záměrů bude probíhat s nadšením a bude prováděna postupy a formami, které jsme si sami zvolili.

Proces tvorby plánu EVVO trval celý školní rok 2006 / 2007. Domnívám se, že tento proces zůstává stále otevřený, že budeme náš plán v oblasti EVVO dále doplňovat a podle aktuální situace pozměňovat alespoň ve formě ročního plánu EVVO.

Proces sestavování dlouhodobých záměrů školy v oblasti EVVO u nás připadl do doby vzniku školního vzdělávacího programu, což s sebou přinášelo klady i zápory. Kladem byla jistě znalost nových pojmů (kompetence, strategie, průřezové téma), s nimiž jsme v plánu pracovali. Velkým záparem pro nás všechny jistě byla časová náročnost tvorby plánu. Celkově bych hodnotila proces tvorby našeho plánu jako úspěšný a pro školní kolektiv stmelující.

B. Roční realizační plán na aktuální školní rok zpracován samostatně [zde](#)

Přílohy

Příloha č.1

SWOT analýza EVVO na naší škole

<p style="text-align: center;">Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none">• vybavené učebny• ředitel nakloněný realizaci EVVO• aktivní koordinátor• školní zahrada• učebna v přírodě (altán)• naučná přírodovědná stezka v blízkosti školy „U devíti dubů“• aktivní a probovaní učitelé• škola v přírodním prostředí (park, lesy, rybník)• projektové vyučování na I.stupni školy• květinová výzdoba školy• M.R.K.E.V.• přírodovědně zaměřené povinně volitelné předměty a kroužky• škola třídí odpad	<p style="text-align: center;">Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none">• nedostatek financí na ekologické programy• velká škola (735 žáků)• vysoký počet žáků ve třídách• anonymita prostředí• velké procento žáků dojíždějících
<p style="text-align: center;">• Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none">• využití grantových řízení• spolupráce s Ekocentrem Pardubice, Chrudim• spolupráce s CEMEX Prachovice• spolupráce s ČSZ, ČSCH, místními odborníky na zahradní architekturu, s kynologickým spolkem, záchranou stanicí Pasíčka, místním hřebčínem• spolupracující SRPDŠ• dobré vztahy se zřizovatelem školy• využití okolní přírody k výuce	<p style="text-align: center;">Ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none">• umístění školy v blízkosti hlavní silnice

Příloha č.2

Průřezové téma environmentální výchova v jednotlivých ročnících a předmětech

Předmět	Tematický okruh ENV	ročník				
		1.	2.	3.	4.	5.
Prvouka Prv	Ekosystémy	Podzimní, zimní, jarní dny Les Pole Město Exkurze v bažantnici Vycházky Hry v přírodě	Podzimní, zimní, jarní dny Les Pole Vodní zdroje Město, vesnice Vycházky- krmení lesní zvěře Naučná stezka	Zkoumáme přírodu Rozmanitost života v přírodě Rovnováha v přírodě		
	Základní podmínky života	Rozmanitost přírody Ochrana přírody		Neživá příroda Živá příroda		
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zemědělství Doprava – dopravní hřiště	Zemědělství Doprava – dopravní hřiště Odpady – SEV Ochrana přírody a kulturních památek	Chráníme přírodu Dopravní výchova Rozmanitost přírody a její ochrana		
	Vztah člověka k prostředí	Naše obec Krajina kolem nás Člověk a zdraví Člověk mezi lidmi Život v přírodě Věci a činnosti	Naše obec Náš životní styl Odpady Chránění živočichové Prostředí a zdraví	Místo, kde žijeme Země, v níž žijeme Lidé a čas Věci a činnosti kolem nás		

		kolem nás Příroda		Lidská činnost a tvořivost		
Česky jazyk Čj	Ekosystémy			Sloh „Příhoda s paletou“		
	Základní podmínky života			Čtení – průvodce kalendářním rokem		Ochrana biologických druhů – sloh
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Postatná jména obecná a vlastní „Děti a jejich zvířátka“		
	Vztah člověka k prostředí			Sloh „Pampelišky“		
Matematika M	Ekosystémy	Slovní úlohy zaměřené na jednotlivá témata prolínají učivem všech ročníků				
	Vztah člověka k prostředí					
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					
	Základní podmínky života					
Přírodověda Př	Ekosystémy			Les Pole Vodní zdroje		Třídění organismů
	Vztah člověka k prostředí			Prostředí a zdraví Aktuální ekologický problém		Člověk a prostředí Exkurze na farmě
	Lidské aktivity a problémy životního			Ochrana přírody		Člověk a přírodní zdroje

	prostředí					
	Základní podmínky života				Voda Ovzduší Půda Ochrana biologických druhů biodiverzita	Ochrana přírody Chování v přírodě
Vlastivěda VI	Ekosystémy				Vodní zdroje Lidské sídlo	Orientace na mapách Zeměpisné mapy
	Vztah člověka k prostředí					Základní globální problémy
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Zemědělství Průmysl Ochrana přírody	Zemědělství Doprava Průmysl Změny v krajině
	Základní podmínky života				Energie Přírodní zdroje	
Výtvarná výchova Vv	Ekosystémy			Hra s barvou		
	Vztah člověka k prostředí			Škola v přírodě – výtvarné osvojování přírody		Člověk a ochrana přírody
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Výtvarné soutěže ČSZ	Výtvarné soutěže ČSZ	Výtvarné soutěže ČSZ	Výtvarné soutěže ČSZ	Výtvarné soutěže ČSZ
	Základní podmínky života			Malba podle předlohy Frotáž		

Pracovní činnosti Pč	Ekosystémy	Výrobky z přírodních materiálů a přírodnin Práce s odpadovým materiálem	Výrobky z přírodních materiálů a přírodnin Práce s odpadovým materiálem	Výrobky z přírodních materiálů a přírodnin Práce s odpadovým materiálem	Výrobky z přírodních materiálů a přírodnin Práce s odpadovým materiálem	
	Vztah člověka k prostředí					
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					Třídění odpadu
	Základní podmínky života					
Hudební výchova Hv	Ekosystémy	V písničkách všech ročníků se objevují ekologická témata.				
	Vztah člověka k prostředí					
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					
	Základní podmínky života					
Tělesná výchova Tv	Vztah člověka k prostředí	Pobyt v přírodě Sportovní hry v přírodě				
	Základní podmínky života	Pochodová cvičení Vycházky Prostředí a výchova ke zdraví				

předmět	Tematický okruh ENV	ročník			
		6.	7.	8.	9.
Přírodopis Př	Ekosystémy	Les Pole Potravní vztahy	Ekosystémy umělé a přírodní	Světové ekosystémy	Vývoj ekosystémů
	Základní podmínky života	Biodiverzita ekosystémů Lišejníky – indikátory čistoty ovzduší	Ochrana biologických druhů – ekologické havárie na vodních plochách Chov ptáků v zajetí Cesty obojživelníků	Ochrana vody Kvalita ovzduší	Půda Globální oteplování Přírodní zdroje
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zemědělství a životní prostředí	Narušení přírodní rovnováhy Přemnožení hmyzu Mezinárodní smlouvy o rybolovu	Kriticky ohrožené druhy Nezákonný lov velryb Zemědělství a životní prostředí – velkochovy, chov domácích savců Problémy zemí 3.světa, hladomor, přístup k pitné vodě Pandemie AIDS	Aktivní přístup k ochraně přírody Ochrana přírody a kulturních památek
	Vztah člověka k prostředí	Pandemie nemocí Očkování Virová onemocnění x antibiotika Viry, bakterie		Prostředí a zdraví Nerovnoměrnosti života na Zemi – léčba vrozených vývojových onemocnění Geneticky upravené potraviny	

Anglický jazyk Aj	Ekosystémy		Les		
	Základní podmínky života		Ochrana biologických druhů	Ochrana biologických druhů	
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Doprava			Ochrana přírody Změny v krajině
	Vztah člověka k prostředí		Zdraví člověka - alergie	Člověk a příroda	
Německý jazyk Nj	Ekosystémy		Moře	Řeka	
	Základní podmínky života				Energie
Matematika M	Ekologická výchova prolíná v podobě slovních úloh učivem algebry, aritmetiky i geometrie všemi ročníky				
Pracovní činnosti Pč	Ekosystémy	Práce s internetem – vyhledávání informací	Pole Kulturní krajina	Pole Kulturní krajina	Pole Kulturní krajina
	Základní podmínky života		Voda Půda	Voda Ovzduší Půda Přírodní zdroje Přírodní textilní materiály	Voda Půda Přírodní zdroje
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Zemědělství Odpady Příprava pokrmů – přidání odpadů v domácnosti	Zemědělství Průmysl Odpady	Zemědělství Průmysl Odpady
	Vztah člověka k prostředí				Prostředí a zdraví

					proti úrazům malých dětí
Hudební výchova Hv	Písně s přírodní tematikou (ochranou přírody) procházejí všemi ročníky				
Zeměpis Z	Ekosystémy	Tropický deštný les		Ekosystémy ČR Kulturní krajina	Ekosystémy Evropy Kulturní krajina
	Základní podmínky života	Voda Ovzduší Půda		Biodiverzita	Biodiverzita
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Zemědělství Průmysl Doprava	Zemědělství Průmysl Doprava
	Vztah člověka k prostředí	Zeměpisná vycházka „Lovětínská rokle“	Zeměpisná vycházka „Přehrada Pařížov“	Naše obec Zeměpisná vycházka „Pramen Konopky“	Zeměpisná vycházka „Sečská přehrada“
Dějepis D	Základní podmínky života	Vývoj člověka (základní podmínky života)			
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Souvislosti mezi průmyslovou výrobou a zásahy člověka do přírodního prostředí	Průmyslová revoluce a životní prostředí, technické vynálezy
	Vztah člověka k prostředí	Člověk a příroda			
Občanská výchova Ov	Ekosystémy		Kulturní krajina		
	Základní podmínky života		Podmínky života		
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Odpady Ochrana přírody a kulturních památek		

	Vztah člověka k prostředí	Naše obec	Člověk a prostředí		
Výchova ke zdraví Vz					
	Vztah člověka k prostředí	Náš životní styl Prostředí a zdraví	Náš životní styl Prostředí a zdraví	Náš životní styl Prostředí a zdraví	
Český jazyk Čj	Ekosystémy	Lidová slovesnost a příroda - literatura	Krajina - popis	Krajina - líčení	
	Základní podmínky života				
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Větně členské rozbory a rozbory souvětí s ekologickou tematikou			
	Vztah člověka k prostředí	Příroda a dobrodružství - literatura		Romantismus a realismus (příroda v literatuře)	Vztah člověka k prostředí - úvaha
Chemie CH	Ekosystémy			Vodní ekosystémy	Vliv pH na život ve vodě Tropické deštné pralesy (sacharidy)
	Základní podmínky života			Voda, vzduch	Působení kyselých dešťů, vznik smog Skleníkové plyny Znečišťování odpadních vod
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Likvidace škodlivých látek, ropných skvrn Odpady (těžké kovy)	Nebezpečí havárie při výrobě, přípravě a skladování hydroxidů a kyselin Organická rozpouštědla a jejich

					<p>vliv na životní prostředí</p> <p>Testování výfukových plynů</p> <p>Hodnocení spalování přírodních a průmyslově vyrobených paliv</p> <p>Recyklace plastů</p>
	Vztah člověka k prostředí			Solení silnic Oxidy	Hnojení – vliv na kvalitu plodin, vody, půdy, masa
Fyzika F	Ekosystémy	Teplotní roztažnost těles			
	Základní podmínky života	Změny skupenství – počasí	Bezpečnost silničního provozu, snižování ztrát energie Znečištění ovzduší, exhalace	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Způsoby ochrany před hlukovým znečištěním životního prostředí Znečištění životního prostředí světlem	Omezování znečišťování prostředí (odlučovače popílků) Obnovitelné zdroje
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Globální oteplování Země a jeho důsledky	Silniční doprava, rozložení nákladu, škody na komunikacích, přetěžování kamionů Železniční doprava	Vodní elektrárny, šetření energií tepelnou izolací, využití energie slunečního záření Ekologicky vhodné způsoby vytápění	Srovnání výkonu domácích spotřebičů z hlediska jejich energetické, ekonomické a ekologické náročnosti
	Vztah člověka k	Skupenství látek –	Síla, setrvačnost –	Využití spalovacích	Způsoby šetření

	prostředí	počasí (možnost vzniku eroze)	nebezpečí rychlosti, bezpečnostní pásy	motorů a jejich vliv na životní prostředí Výzkum nových paliv a motorů	surovin a energie, využívání zdrojů energie v blízkém okolí školy Vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj
Výtvarná výchova Vv	Ekosystémy	Řezy přírodninami Podmořské dno	Kresba – rybník, park	Mikroskopický preparát - kresba	
	Základní podmínky života	Kresba klíčícího semene		Výtvarné soutěže s přírodní tematikou	
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Kresba přírodnin Smyslové vnímání přírody	Smyslové vnímání přírody	Kresba krajiny	Kresba krajiny Krajina – koláž
	Vztah člověka k prostředí	Výtvarné soutěže s přírodní tematikou		Kresba – Co bych nechtěl vidět z okna	Ekologický plakát
Tělesná výchova Tv	Vztah člověka k prostředí	Pravidla a bezpečnost pobytu v přírodě Výchova ke zdraví Pochodová cvičení Sportovní hry v přírodě Vycházky			

Očekávané výstupy vzdělávacích cílů EVVO

Vzdělávací cíl	Očekávaný výstup 5.třída	Očekávaný výstup 9.třída	Učivo, témata
Žák zná přírodní a kulturní hodnoty v nejbližším okolí a chápe příčiny a následky jejich poškození	<p>Žák – popíše místo v okolí školy (bydliště), které má přírodní nebo kulturní hodnotu</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady rostlin a živočichů, které se v regionu vyskytují - vysvětlí závislost vybraného druhu rostlin nebo živočichů na přírodních podmínkách - uvede, která možná změna by mohla druh ohrozit 	<p>Žák – zakreslí do mapy okolí nejvýznamnější přírodní a kulturní jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklad některých problémů životního prostředí v okolí, vysvětlí jejich příčiny 	<p>Naše obec <i>Prv 1., 2.</i> Krajina kolem nás <i>Prv 1.</i> Život v přírodě <i>Prv 1.</i> Příroda <i>Prv 1.</i> Kulturní krajina <i>Pč 7.</i> Přírodní zdroje <i>Pč 8., 9.</i> Zemědělství a životní prostředí <i>Př 6.</i> Zeměpisné vycházky <i>Z 6. – 9.</i> Naše obec <i>Z 8.</i></p>
Žák vnímá globální propojenost světa a globální problémy,	<p>Žák – chápe pojem „globální problém“</p>	<p>Žák – vyjmenuje globální problémy</p>	<p>Rozmanitost přírody <i>Prv 1.</i> Člověk a zdraví <i>Prv 1., Aj 7.</i></p>

<p>uvažuje o nich v souvislostech, chápe příčiny i následky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe propojenost nejbližšího okolí se světem 	<ul style="list-style-type: none"> - má přehled o základních příčinách globálních problémů - chápe princip „vše se vším souvisí“ 	<p>Věci a činnosti kolem nás <i>Prv 1.</i> Doprava <i>Prv 1., 2., Aj 6., Z 8., 9.</i> Město <i>Prv 1.</i> Aktuální ekologický problém <i>Př 4.</i> Člověk a přírodní zdroje <i>Př 5.</i> Biodiverzita <i>Z 8., 9.</i> Přírodní zdroje Potravní vztahy <i>Př 6.</i> Biodiverzita ekosystémů <i>Př 6.</i> Ochrana biologických druhů <i>Př 7., Aj 7., 8.</i> Ochrana vody <i>Př 8.</i> Kvalita ovzduší <i>Př 8.</i> Globální oteplování <i>F 6.</i> Problémy zemí 3. světa <i>Př 8.</i> Narušení přírodní rovnováhy <i>Př 7.</i> Nerovnoměrnosti života na Zemi <i>Př 8.</i> Voda, půda, ovzduší <i>Př 4., Př 9.,</i></p>
--	---	--	---

			<p><i>Pč 7.,8.,9.,Z 6. , CH 8.</i></p> <p>Ekosystémy <i>Př 6., Z 8.,9.</i></p> <p>Kyselá dešť, smog, skleníkové plyny <i>CH9.</i></p> <p>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje <i>F 8.</i></p> <p>Základní globální problémy <i>VI 5.</i></p> <p>Znečištění životního prostředí <i>F 7.,8.,9.</i></p> <p>Energeticky vhodné způsoby vytápění <i>F 8.</i></p>
<p>Žák si osvojí praktické dovednosti pro nakládání s živou i neživou přírodou</p>	<p>Žák – se chová ohleduplně při pobytu v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypěstuje rostlinu, dokáže o ni pečovat - ohleduplně pečuje o domácí zvíře - pečuje o pokojové rostliny 	<p>Žák – vnímá přírodu všemi smysly</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná vybrané druhy rostlin, živočichů, hub, hornin a nerostů - rozliší jedovaté druhy rostlin, hub a živočichů - pečuje o pozemek se zeleninou nebo okrasnými 	<p>Podzimní, zimní, jarní dny <i>Prv 1., 2.</i></p> <p>Les, pole, lidské sídlo <i>Př 6.</i></p> <p>Chování v přírodě <i>Př 5.</i></p> <p>Chránění živočichové <i>Prv 2.</i></p> <p>Ekosystémy <i>Př 6.</i></p> <p>Zemědělství a životní prostředí <i>Pč 7.,8.,9., Z 8.,9.</i></p> <p>Člověk a příroda <i>Aj 8., D 6.</i></p>

		roślinami	Moře <i>Nj 7.</i> Řeka <i>Nj8.</i> Krajina <i>Aj 9.</i> Vliv pH na život <i>CH9.</i> Počasí <i>F 6.</i> Eroze <i>F 6.</i>
Žák ve svém každodenním životě uplatňuje pravidla odpovědného nakládání s přírodními zdroji	Žák – zvládá třídění odpadu ve škole <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si vyčerpatelnost přírodních zdrojů - chápe pojem „vyčerpatelnost přírodních zdrojů“ 	Žák – třídí odpad i v soukromém životě <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná značky na obalech - vysvětlí výhody obnovitelných zdrojů - upřednostňuje tuzemské značky - ovládá základní způsoby šetření energií a vodou 	Odpady <i>Prv 2., Ov 7.</i> Třídění odpadu <i>Pč 5.</i> Člověk a přírodní zdroje <i>Př 5.</i> Vodní zdroje <i>Prv 2.</i> Příprava pokrmů <i>Pč 7.</i> Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie <i>F 8., 9.</i> Způsoby šetření surovin a energií, využívání zdrojů <i>F 9., Nj 9.</i> Doprava <i>Prv 1., 2.</i> Česká republika <i>Z 8.</i>
Žák projevuje pokoru a úctu k hodnotám, které neumí	Žák – šetrně zachází s živými organismy (rostlinnými i	Žák – popíše význam jednotlivých organismů v přírodě i pro člověka	Lesní zvěř <i>Prv 2.</i> Chránění živočichové <i>Prv 2.</i>

<p>vytvořit člověk, chápe přírodu jako jedinečnou a nezdokonalitelnou hodnotu</p>	<p>živočišnými) ve volné přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže dlouhodobě pečovat o svěřenou rostlinu nebo živočicha - uvede několik příkladů nevhodného zacházení se zvířaty - vysvětlí zásady péče o zvolené domácí zvíře 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy na potravním řetězci - uvede konkrétní příklady situací, na nichž lze ukázat projevy úcty a pokory k přírodě a životu 	<p>Ochrana biologických druhů <i>Př 4., Čj 5., Aj 7., 8.</i> Chování v přírodě <i>Př 5.</i> Ochrana přírody <i>Prv 1., Př 4., Aj 9.</i> Třídění organismů <i>Př 6., 7., 8.</i> Potravní vztahy <i>Př 6.</i> Biodiverzita ekosystémů <i>Př 6.</i> Náš životní styl <i>Prv 2.</i> Vztah člověka k prostředí <i>Př 5.</i></p>
<p>Žák využívá kooperativní a komunikační dovednosti při řešení problémů životního prostředí, včetně schopnosti řešit konflikty, zastávat a obhajovat názory a brát v úvahu názory druhých</p>	<p>Žák – chápe rozdíl mezi individuálním a skupinovým řešením problému</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje své názory před skupinou spolužáků - naslouchá názorům druhých 	<p>Žák – volí odpovídající strategie při řešení problémů (kooperativní x kompetitivní)</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen řešit konflikty - dodržuje dohody 	<p>Aktuální ekologický problém <i>Př 4.</i> Věci a činnosti kolem nás <i>Prv 1.</i> Náš životní styl <i>Prv 2.</i> Doprava <i>Prv 1., 2.</i> Člověk a prostředí <i>Př 5.</i> Prostředí a zdraví <i>Př 4.</i> Zemědělství a životní prostředí <i>Př 7., 8., 9., Z 8., 9.</i></p>

			Aktivní přístup k ochraně přírody <i>Aj 9.</i> Nerovnoměrnosti života na Zemi <i>Př 8.</i>
--	--	--	---

Vysvětlivky:

Prv 1.	prvouka 1. třída
Př 5.	přírodověda 5. třída
Př 6.	přírodopis 6. třída
Pč 7.	pracovní činnosti 7. třída
F	fyzika
CH	chemie
Ov	občanská výchova
Aj	anglický jazyk
Nj	německý jazyk
Čj	český jazyk
Vl	vlastivěda
D	dějepis
Z	zeměpis

